

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 48/2010 vp

Hallituksen esitys laiksi huumausainelain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 8 päivänä joulukuuta 2010 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmis-
televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen
laiksi huumausainelain muuttamisesta
(HE 303/2010 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Ismo Tuominen, sosiaali- ja terveysministeriö
- poliisitarkastaja Antti Simanainen, sisäasiainministeriö
- laboratorionjohtaja Timo Seppälä, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos (THL)
- tulliyli-tarkastaja Jussi Leppälä, Tullihallitus
- ylitarkastaja Katja Pihlainen, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea.

Lisäksi oikeusministeriö on antanut kirjallisen lausunnon.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi huumausainelakia siten, että uusia terveydelle vaarallisia huumaavia aineita, joita ei ole kansainvälisesti kielletty, voitaisiin määritellä huumausaineiksi.

Lakiin otettaisiin myös erityissäännökset siitä varalta, että näitä aineita voidaan joissakin tilanteissa käyttää teollisuustarkoituksissa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2011 alkupuolella.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Esityksessä ehdotetaan Suomessakin siirryttävän EU:n jäsenmaiden enemmistön omaksumaan käytäntöön uusien huumaavien aineiden määrittelyä kansallisin päätöksin silloin, kun päätöstä ei ole tehty kansainvälisten sopimusten perusteella. Ensimmäinen tällainen poikkeus tehtiin viime vuonna määriteltäessä huumausai-

nelaissa MDPV huumausaineeksi. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan MDPV:n tuonti Suomeen on sittemmin loppunut lähes kokonaan.

Valiokunta pitää tärkeänä, että huumausainelain muutosten jatkovalmistelu on tapahtunut hyvässä yhteistyössä terveydenhuollon, poliisin ja tullin hallinnonalojen edustajien kesken ja että

lainsäädännön periaatteita on käsitelty myös huumausainepoliittisessa koordinaatioryhmässä.

Esitetyillä muutoksilla pyritään vaikuttamaan nopeasti muuttuviin huumausainemarkkinoihin hidastamalla ja estämällä uusien aineiden leviämistä uusiin käyttäjäpiireihin. Uudet aineet ovat usein huumausaineiden johdannaisia, joissa huumausaineen molekyylin kemiallista rakennetta on muutettu huumausaineita koskevan lainsäädännön kiertämiseksi. Uusien aineiden huumausaineeksi luokittelun nopeuttamiseksi on tarkoituksenmukaista, että huumausaineeksi määrittely tapahtuu esityksen mukaisesti valtioneuvoston asetuksella. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä täsmennettynä.

Joitakin kansallisesti huumausaineeksi mahdollisesti luokiteltavia aineita voidaan käyttää esimerkiksi kemianteollisuudessa. Lakiehdotuksen 3 b §:n mukaan valtioneuvosto voi aineen luokittelun yhteydessä poikkeuksellisesti sallia aineen teollisen käytön, jos aineella on perusteltua käyttöä teollisessa elinkeinotoiminnassa. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin siten poiketa laissa säädetystä huumausaineiden käyttötarkoituksia rajoittavasta pääsäännöstä, minkä vuoksi valiokunta ehdottaa 3 b §:n rajaamista koskemaan ainoastaan vähäisiä poikkeuksia.

Lakiehdotuksen 3 b §:n viimeisen virkkeen mukaan lääkevalmisteen valvontaan liittyvistä

poikkeuksista voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella samalla tavoin kuin huumausaineyleissopimuksissa on sovittu lääkevalmisteen luokittelusta. Valiokunta ehdottaa, että lääkevalmisteen valvontaan liittyvistä tarvittavista poikkeuksista säädetään 23 ja 24 §:ssä, jolloin asetuksenantovaltuus voidaan poistaa 3 b §:stä.

Valiokunta ehdottaa, että kansallisesti kiellettyjä aineita sisältävät lääkevalmisteet rinnastetaan 23 ja 24 §:ssä muihin huumausaineita sisältäviin lääkevalmisteisiin. Valiokunnan ehdottamien muutosten tarkoituksena on, että myös näitä aineita sisältäviä lääkkeitä voidaan tuoda maahan ja viedä maasta samoin edellytyksin kuin nykyisiä huumausaineita sisältäviä lääkkeitä.

Valiokunta ehdottaa lisäksi 45 §:n sanamuodon muuttamista tullin rikostorjunnan vuoden 2011 alusta voimaan tulleen organisaatiomuutoksen johdosta.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti:

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

huumausainelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan huumausainelain (373/2008) 3 §:n 1 momentin 5 kohdan c ja d alakohta, 5 §, 9 §:n 2 momentti, 11 §:n 2 momentti, 12 §:n 2 momentti, 13 §:n 1 momentti, 14 §:n 1 momentti, 15 §:n 1 ja 2 momentti, 23 §:n 2 momentti, 24 § ja 45 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentin 5 kohdan d alakohta laissa 595/2010, 11 §:n 2 momentti laissa 775/2009, sekä

lisätään 3 §:n 1 momentin 5 kohtaan, sellaisena kuin se on osaksi laissa 595/2010, uusi e alakohta, lakiin uusi 3 a, 3 b ja 23 a § sekä 28 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

3 ja 3 a §
(Kuten HE)

3 b §

Huumaavien aineiden teollinen käyttö

Jos 3 §:n 1 momentin 5 kohdan e alakohdassa tarkoitettulla aineella voidaan olettaa olevan teollista käyttöä tai jos kyseessä on lääkeaine, on aineen tai lääkeaineen tiedossa oleville valmistajille tai niitä edustaville tahoille varattava tilaisuus lausua arvioinnista ja toimenpide-ehdotuksesta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää vähäisistä poikkeuksista aineen käsittelykiellosta teollisessa käytössä, jos aineella on perusteltua käyttöä teollisessa elinkeinotoiminnassa. (Poist.)

5, 9 ja 11—15 §
(Kuten HE)

23 § (Uusi)

Eräät aineet, valmisteet ja testijärjestelmät

Tämän lain mukaista tuonti- ja vientilupaa ei tarvita sellaisille yhdistelmävalmisteille, jotka sisältävät muuta psykotrooppista ainetta kuin psykotrooppisia aineita koskevan vuoden 1971 yleissopimuksen listassa I mainittua ainetta, tai valmisteille, jotka sisältävät 3 §:n 1 momentin 5 kohdan e alakohdassa tarkoitettua lääkeainetta, joissa on huumausainetta vain vähän taikka joissa huumausaine on vaikeasti erotettavassa muodossa ja joihin voi liittyä aineen laajaan lääkinälliseen käyttöön nähden vain vähäisenä pidettävä väärinkäytön vaara.

23 a §
(Kuten HE)

24 § (Uusi)

Henkilökohtaisten lääkkeiden tuonti ja vienti

Tämän lain huumausaineen Suomeen tuontia ja Suomesta vientiä koskevia säännöksiä ei sovelleta sellaisiin vuoden 1961 huumausaineyleissopimuksen listassa I—III tai psykotrooppisia aineita koskevan vuoden 1971 yleissopimuksen listassa II—IV mainittuja aineita taikka 3 §:n 1 momentin 5 kohdan e alakohdassa tarkoitettua lääkeainetta sisältäviin lääkevalmisteisiin, joita matkustaja käyttää henkilökohtaiseen lääkitykseensä. Tällöin on noudatettava, mitä lääkelain 19 §:ssä ja sen nojalla säädetään.

28 §
(Kuten HE)

45 § (Uusi)

Huumausainerikosten estämisen, paljastamisen ja selvittämisen edistäminen

Keskusrikospoliisin päällikön tai tullin rikos-
torjunnan päällikön kirjallisella päätöksellä voidaan myöntää huumausainerikosten estämistä, paljastamista ja selvittämistä suorittavalle viranomaiselle yksittäistapauksessa lupa huumausaineen tuontiin Suomeen, vientiin Suomesta tai kauttakuljetukseen.

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

StVM 48/2010 vp — HE 303/2010 vp

Helsingissä 20 päivänä tammikuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Inkeri Kerola /kesk	Håkan Nordman /r
vpj.	Sirpa Asko-Seljavaara /kok	Markku Pakkanen /kesk
jäs.	Outi Alanko-Kahiluoto /vihr	Päivi Räsänen /kd
	Maria Guzenina-Richardson /sd	Paula Sihto /kesk
	Arja Karhuvaara /kok	Seppo Särkiniemi /kesk
	Anneli Kiljunen /sd	Satu Taiveaho /sd
	Marjaana Koskinen /sd	Lenita Toivakka /kok.
	Sanna Lauslahti /kok	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Harri Sintonen.